ప్రపంచీకరణ ప్రభావంతో మాయమౌతున్న జానపద ఆటలు

డా. హెచ్. కిషన్, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ తెలుగు, బద్రక ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, కాచిగూడ, హైదరాబాద్.

"మాయమైపోతున్నడమ్మా ! మనిషన్నవాడూ!!" అని తెలంగాణ జాతీయ గీతకర్త అందెశ్రీ మాట. నిజంగానే మనిషి మాయమౌతున్నాడు. వేల సంవత్సరాల సంస్కృతికి నవ్వులూ నీళ్ళూ వదిలిపెడుతున్నాడు. తన నుండి తాను మాయమై, ప్రపంచ మాయలో పడి కొట్టుకుపోతూ ప్లాస్టిక్ నవ్వుల్లో మునిగితేలుతూ, పరుగులు పెడుతున్నాడు. మాటలు మారిపోయాయి, పాటలు పారిపోయాయి చివరకు ఆటలు కూడా అదుపు తప్పిపోయాయి. జానపదుడు జ్ఞానపదమైన జానపదం వదిలి ప్రపంచీకరణపు సిమెంటు అడవులలో, దారితప్పిపోయాడు.

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో "అంతా ఒక్కటే" అనే కృత్రిమమైన భాషాడంబరాల పరదాలచాటున తన సభ్యత, సంప్రదాయాలను విడిచిపెట్టాడు. తరతరాల సంస్కృతికి పట్టుగొమ్మలైన ఆటపాటలను కూడా ప్రపంచీకరణమనే పెనుభూతానికి నైవేద్యంగా సమర్పించాడు.

ప్రారంభం : మనిషి పుట్టాడు. ప్రకృతితో కలిసి జీవించాడు. జీవన పోరాటంలో, సాటి ప్రాణుల నుండి తనను తాను రక్షించుకోవడం కోసం యుద్ధం చేశాడు. అది బతుకుపోరాటం అయినా, క్రమంగా అందులో నేర్పరితనం పెరిగిపోయి, ఆయా జంతువులపై చేసే పోరాటాలలో, తన చేయి పైన అయినప్పుడు వాటిని వెంటనే చంపకుండా, వాటితో హేళనగా, హాస్యం మేళవించి చేసే "సయ్యాటలు" "చేతిసైగ ఆటలుగా" జానపద ఆటలుగా రూపుదిద్దుకున్నాయి.

అలాగే వాటిని సంహరించడం కోసం వినియోగించే ఆయుధ సంపత్తిలో నేర్పరితనం, అభ్యాసం చేయడం కూడా క్రీడలుగా రూపుదిద్దుకున్నాయి.

భుజబలం కొంత, యుక్తిబలం కొంత, రెండు కలిసిన బుద్ధిబలం కొంత.... ఇలా అనేక రకాలుగా నేర్పరితనాన్ని ప్రదర్శించే సమయంలో పలువిధాలైన ఆటలు అవతరించాయి.

మనసుకు ఉల్లాసం కలిగించేవిగా రూపొందిన ఈ ఆటలు, వినోద భరితమై మానవుడికి సాంస్కృతిక జీవనాన్ని అందించి, అతడి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి కారణమయ్యాయి.

తల్లి ఒడిలో కూర్చున్న పసిబాలుడు ఊరికే కాళ్ళూపడంలో ఒక ఆటఆడే స్వభావం ఒదిగి ఉంది. మన ఆటలకు అమ్మఒడి అఆలు దిద్దించింది. ఆటలకు అమ్మ ఒడి ఆరంభం, అదే ప్రారంభం.

"తల్లి తన ఒడిలో కూర్చుండబెట్టుకుని, ఆడిస్తూ, పాడుతూ ఉంటే తన్మయత్వాన్ని పొందుతాడు. కాస్త పెద్దవాడు కాగానే

దాగుడుమూతలాడుతాడ'' అంటారు, శ్రీ జి.యస్.మోహన్ గారు తన జానపద విజ్ఞానాధ్యయనం (పుట-252) అనే గ్రంథంలో.

మట్టితో ఆడుకోవడం, నీటిలో ఆడుకోవడం, గాలితో ఆడుకోవడం, వెలుతురులో నీడలు సృష్టించి ఆడుకోవడం, ఆకాశంతో ఎగరాలనే కోరికతో దూకి, గెంతి-ఆకాశంలో ఆడుకోవడం- ఇలా పంచభూతాలతో మమేకమైన మనిషి ఉన్నచోటు నుండి ఉన్నత స్థానానికి ఎదిగే క్రమంలో తోడ్పాటునందించేవి ఆటలు.

1. వెన్నెల కుప్పలాటలో మట్టిని కుప్పగా పోసి ఆడడం-మట్టితో ఆట.

2. వర్షంలో, నీళ్ళలో గాలి పడవలు చేసి వదలడం-నీటితో ఆట.

3. వెలుతురు రేఖకు అడ్డంగా చేతివేళ్ళ కదలికలతో నీడలతో ఆట-వెలుతురుతో ఆట.

4. చెట్లపై నుండి దూకుతూ ఆడే కోతి కొమ్మచ్చి ఆట-ఆకాశంతో ఆట.

(గిల్లీదండా/కర్రాబిళ్ళ ఆట కూడా ఇలాంటిదే)

5. గాలివాలులో చేతులూపుతూ తిరగడం లేదా గాలి పటాలు ఎగురవేయడం=గాలితో ఆట.

ఆటలకు ఆరంభం జిజ్ఞాస. అనుకరణతో, ఆనందాన్ని వెలిబుచ్చడంతో పాటుగా విజ్ఞానాన్వేషణ చేయడం, నేర్చుకోవడం, నేర్చుకోవడం ఎలాగో నేర్పడం ఆటకు ఆరంభం.

నిర్వచనం : 'ఆడు' అనే ధాతువు మీద భావార్థక 'ట' వర్ణం చేరి 'డు' వర్ణలోపంతో ఆట అనే రూపం ఏర్పడింది. Play is a form of expressive behavior common among all human beings and mani- fisted overfly in all cultures అంటాడు Robest A. Georges. ఆట అనేది అన్ని ప్రాణులతో, అన్ని జాతులలో కనిపించే ఒక లక్షణం లేదా స్వభావం అనాలి. ఆటలాడుకునే స్వభావం జంతువులలో కూడా తరచూ మనం గమనిస్తూంటాం కదా. సహజ చేష్టగా ప్రవృత్తిని ప్రాయకంగా మనం ఆట-క్రీడగా భావించవచ్చని, క్రీడా వినోదాలపై పరిశోధన చేసిన డా. వడ్లా సుబ్రహ్మణ్యంగారు, తన తెలుగులో క్రీడావినోదాలు (పు. 57) అనే గ్రంథంలో వివరించారు.

ఆటలు, క్రీడలు, వినోదాలు దాదాపు సమానార్థకంగానే వాడుతుంటాం మనమంతా, కానీ ఇవి వేరు వేరు స్వభావాలు కలవి. ఆటకు క్రీడకూ తేడా ప్రధానంగా గెలుపు లేదా ఓటమి ఉండడం అంటారు సుబ్రహ్మణంగారు. ఆటలకు పెద్దగా నిబంధనలు అంటూ ఉండవు ఐతే క్రీడకు మాత్రం తప్పనిసరిగా ఉంటాయి. Folk life అనే గ్రంథంలో As long as there is no competive interaction, the past time can be called non-game of recreation. Games however differ from other activities. (Standard dictionary of folklore) ఐతే, సూర్యరాయ నిఘంటువు ప్రకారం ఆట అంటే క్రీడ అనే అర్థం ఉంది. (మొదటి సంపుటం-368)

ఆటలకు నన్ను రమ్మని, పాటించి భాగవతం -7 (209). అలాగే ఇతర అర్థాలలో, రెండు నృత్యం, విహారం, స్నానం చేయడం, పలకడం, నువ్వులు చెరుకునూ గానుగలో తిప్పడం, నింద, పరిహాసం అనే అర్థాలు కూడా ఉన్నాయి.

వర్గీకరణ : ఆటలు సామాన్యంగా అజ్ఞాత కర్తృత్వంలో ఉండి, సామూహిక ప్రచారాలతో కొన్ని ప్రాంత సంబంధ నియమాలతో ఉంటాయి. అలాగే సరళత్వం

కలిగి ఉండడం, చాలా మందికి తెలిసి ఉండడం, అందరికీ ఆనందాన్ని ఇవ్వడం అనే ప్రయోజనాన్ని ఇస్తాయి. ఆటలలో వర్గీకరణను ఇలా చూపవచ్చు. 1. స్వభావాలకు అనుగుణం, 2. లింగభేధం, 3. సాధనాలకు ఆధారం, 4. శాస్త్ర అనుభవం, 5. ఇంటిలోపల ఆడే ఆటలు, 6. ఇంటి బయట ఆడే ఆటలు, 7. ఆడకూడని ఆటలు. ఇవి కాకుండా కొన్ని ఆటలను పాటలతో మాత్రమే కలిపి ఆడవలసి ఉంటుంది. మొత్తం మీద ఆట ఒక మిశ్రమ కళ. క్రీడ అన్న పదానికి సూర్యరాయ నిఘంటువు. 1. బంతులతో ఆడడం, 2. పరిహాసం, 3. అనాదరం, 4. విహారం అనే అర్థాలు ఇస్తుంది.

డా॥ వడ్ల సుబ్రమణ్యం గారి ప్రకారం ఆటలను 12 విధాలుగా కూడా చూడొచ్చు. ఆయన క్రీడల గురించి చెప్పినా అన్ని ఆటల గురించే ఉన్నాయి. ఇవి 12 రకాలు.

1. మానవుని వివిధ దశలననుసరించి
   (అ) బాల్యం
   (ఆ) యౌవనం
   (ఇ) కౌమారం
   (ఈ) వార్ధక్యం

2. స్త్రీ, పురుష భేదాలు 3. ఉత్సవాల్లో ఆడే ఆటలు 4. ఇంటి లోపల, బయట ఆడే ఆటలు

5. పగలు / రాత్రి ఆడే ఆటలు 6. నాగరికులు / జానపదులు 7. ఆడేవారి సంఖ్య

8. వ్యక్తిగతంగా ఆడుకునేవి 9. సాధనాలతో ఆడేవి 10. బుద్ధి/శరీరంతో ఆడేవి

11. మత పరమైనవి 12. కాలాన్ని అనుసరించేవి

ఆటలవల్ల మనకు మానసిక ఆనందంతో పాటు శారీరక శ్రమ లభిస్తుంది. ఇవి బుద్ధి వికాసానికి తోడ్పడతాయి. అలాగే సమాజంలో అందరితో మంచి సంబంధాలు ఏర్పడడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

గ్లోబలైజేషన్ (వైశ్వీకరణ) : గ్లోబలైజేషన్ కారణంగా మనం మనవైన ఆటలను మరిచిపోతున్నాం. నేడు ఆటలు పోయి క్రీడలు మిగిలాయి. దేశీయమైన సంప్రదాయాలు పోయి ఒలంపిక్ క్రీడలు, కామన్ వెల్త్ క్రీడలు, ఆసియా క్రీడలు మొదలైన పేర్లతో మనం మన అమ్మ ఒడికి దూరం అవుతున్నాము. వాటిలో కొన్ని ఆటలను జ్ఞాపకం చేసుకుంటే

1. వైకుంఠపాళి/కైలాసం 2. పాచికలాట (పచ్చీసు) 3. అచ్చనగండ్లు (గచ్చకాయలు) 4. దాగుడు మూతలు 5. అష్టా చమ్మా 6. ఉప్పన పట్టి

7. ఒప్పుల కుప్ప 8. ఓమన గుంతలు 9. గుజ్జన గూళ్ళు

10. గోలీలాట 11. చెండాట 12. చెడుగుడు (కబడ్డీ)

13. చెమ్మచెక్క 14. దొంగాట 15. పులిజూదం

16. వెన్నెల కుప్పలు 17. పెద్ద అష్టా-చమ్మా 18. కోతి కొమ్మ ఆట

19. వీరి వీరి గుమ్మడి పండు 20. ముక్కు గిల్లే ఆట 21. పులిమేక

22. బొంగరాలాట 23. తొక్కుడు బిళ్ళ 24. చొప్పఆట

25. గిల్లీ దండా (కర్ర బిల్ల/గూటి బిళ్ళ/చిల్లగోల)

ఇలా ఎన్నో ఆటలు నేడు మాయం అవుతున్నాయి. మాయమైపోయిన మరికొన్ని ఆటలలో బొమ్మా బొరుసు ఆట, కళ్లకు గంతలు కట్టుకున్న వ్యక్తి ఇతరులను తాకే ఆట, కుంటికాలి ఆట, చిల్లర పైసలాట, ముంజకాయ బండి ఆట, రైలు ఆట, బస్సు ఆట, దొంగా పోలీసు ఆట, రాజు రాణి-పోలీస్ ఆట, చింత గింజలాట, సీతాఫల గింజలాట, పయ్యాట (సైకిల్, స్కూటర్) వీటి టైర్లకు పయ్య అని పేరు. వాటిని ఒక కట్టెతో కొడుతూ వీధుల్లో తిరగడం, సీకాట (వర్షాకాలంలో ఒక ఇనుప సీకు తీసుకొని భూమిలో నాటే విధంగా, బలంగా విసురుతూ వీధుల్లో తిరగడం), కోతి కొమ్మ ఆట, చెట్ల కొమ్మ ఆట, కర్ర ఆట, దుంకే ఆట (ఓడిన వ్యక్తి నడుము వరకు వంగి ఉంటే, అతని పైనుండి దూకడం, తువ్వాల ఆట, తొక్కుడు బిళ్ల ఆట, సత్తడి ఆట, ఐదు పట్టాలు, వీపు చెండు, పాట్టాలాట..... ఇలా ఎన్నో ఆటలు నేడు మాయం అయ్యాయి.

కప్పగంతులాట, కోడి పిల్లాట, గీతలాట, నాలుగు స్తంభాలాట, బండాభూమి (ఎండ-బండ) గురుగులాట, పిచ్చిబంతి ఆట ఇలా మరెన్నో ఆటలు కాలగర్భంలో కలిసిపోతున్నాయి.

గుడు గుడు గుంచాం గుండే రాగం ఆట, తాడు గుంజే ఆట, ఉప్పు ఆట (ఉప్పు సంచి ఆట), మారం పీటి (బంతితో వీపులో కొట్టడం) ఇలా మరెన్నో ఆటలు గ్లోబలైజేషన్ అనే ఇనుప రెక్కల డేగ విసిరిన గాలికి కొట్టుకుపోయాయి.

ధూర్జటి కాళహస్తీశ్వర మాహాత్మ్యంలో...

చిట్ల పొట్లకాయ సిరిసింగణావత్తి
గుడుగుడుగుంచాలు కుందెనుగుడి
దాగిలిమ్రుచ్చులాటలు, గచ్చకాయలు
వెన్నెలకుప్పలు తన్నుబిల్ల

తూరన తుంకాలు గోరనగింజలు
పిల్ల దీపాలంకి బిల్లగోడు
చిడుగు గువ్వల పోటీ చెండుగట్టిన బోది
యల్లియుప్పన బట్టి లప్పళాలు...

ఇలాంటి ఆటలను వర్ణించాడు. నేడు వీటిలో చాలా ఆటల రూపురేఖలు కూడా మనకు తెలియవు. ఇందులో చాలా ఆటలను నేడు మనం కేవలం మన నిర్లక్ష్యం కారణంగానే పోగొట్టుకున్నాం. నేడు దూరదర్శన్, సినిమాలు, క్రికెట్ ఇతర విదేశీ క్రీడల కారణంగా మన పునాదులకు సాంస్కృతిక మూలాలకు ఆధారమైన ఆటలను పోగొట్టుకుంటున్నాం. నిద్ర లేచింది మొదలు పడుకునే వరకు ఒక్క క్షణం కూడా తీరిక లేకుండా నిరంతరం వేగవంతమైన జీవనంతో పడి ప్రయాణిస్తూ గాలిలో

తేలిపోతున్నాం. ప్రకృతిలో సహజమైన ధ్వనులు, కూతలు, పాటలు - అన్నీ కలిస్తే ఆటలు. వీటిని మనం నిర్లక్ష్యం చేయకూడదు.

పల్నాటి వీర చంద్రుడు బొంగరాలు ఆడుకున్నాడు. గోన బుద్ధారెడ్డి రాసిన రంగనాథ రామాయణంలో రాముడు చెండాట ఆడుకున్నాడు. మంచెన కేయూరబాహుచరిత్రంలో పాచికలాట ఉంది. భారతంలో యుద్ధానికి కారణం పాచికల ఆటే కదా నన్నెచోడుని కుమార సంభవంలో పార్వతి గురుగులాట ఆడుకుంటుంది.

తరుణులు చిల్క బొమ్మలును దంతపుబొమ్మలు మేలిగాజులు
న్నరులును మ్రాని చొప్పికలు నల్లడనోలిన పేర్చి రీలచే
కురుబొమ్మరిండ్ల జయనగు కూళ్ళును వండుచు బొమ్మ పెండ్లమా
నరముగ జేసి యాడ నగజాతి శివార్చనసేయునెయ్యెడన్

కొన్ని ఆటల గురించి క్లుప్తంగా

1. వైకుంఠపాళి : దీన్ని పాము పటం అంటాం. 120 గడులలో, మానవ ఆయుర్దాయానికి ప్రతీక ఇది. ఈ రోజులలో దీనిని శివరాత్రి రోజు ఆడుతున్నాం. 16, 19, 30, 52, 65, 79 సంఖ్య గల గడులలో నిచ్చెనలు ఉంటాయి. అలాగే 17, 26, 43, 55, 75 గడులలో పాములుంటాయి. అనకాషుడు అనే పాము మింగితే 1వ గడికే చేరడం. రెండు చింతగింజలను నిలువుగా పగులగొట్టితే నాలుగు బద్దలు లభిస్తాయి. వాటితో పందెం వేస్తాం. లేదా గవ్వలను వాడుతాం.

2. పచ్చీసు : 4 భాగాలలో భాగానికి 24 గడుల చొప్పున, ఇద్దరు, నలుగురు, ఆరుగురు ఇలా సరి సంఖ్యలో ఎంత మందైనా ఆడవచ్చు. 7/6 గవ్వలతో పందెం వేస్తారు. ముఖ్యంగా **2** వర్గాలలో చెరొకవైపు 8 పావులతో ఆడతారు. రుక్మిణి కృష్ణుడు ఈ ఆట ఆడినట్లు నాచన సోమన తన ఉత్తర హరివంశంలో (3-121) వర్ణించాడు.

3. అచ్చనగండ్లు: గచ్చకాయలు అనే పేరు, 5/7/9/11 నున్నటి పలుగు రాళ్ళతో ఆడే ఆట ఇది. కళాపూర్ణోదయంలో ఈ ఆట ప్రసక్తి ఉంది. ఈ రోజులలో 5 రాళ్ళతో ఆడే ఆట అక్కడక్కడ ప్రచారంలో ఉంది. ఒకరాయి ఎగురవేసి మిగతా వాటిని చేతిని దొరక బుచ్చుకొని, తిరిగి ముందు ఎగరవేసిన రాయిని అదే చేతితో పట్టుకోవడం. గన్నేరు చెట్టు కాయలను వినియోగించాలి, లేదా గచ్చకాయలు ఇవి దొరకకపోతే గులకరాళ్ళు.

4. అష్టా-చమ్మా : 25 గడులతో 2/4 జతలుగా, 4 పావులతో ఆడాలి. ఇక్కడ కూడా చింతపిక్కలు లేదా గవ్వలను పందెం కోసం వేస్తారు.

5. ఓమన గుంటలు : కళాపూర్ణోదయంలో ఈ ఆట ప్రసక్తి ఉంది. 2 వరుసలలో, వరుసకు 7 గుంతల చొప్పున ఉన్న కొయ్య పలకలు, ఒక్కొక్క గుంతలో 5 చొప్పున చింతగింజలు వేసి ఆడడం. సామాన్యంగా ఇద్దరు కడతారు. ఒకవేళ ముగ్గురు ఉంటే అత్తాకోడళ్ళ ఆటగా ఆడుకోవచ్చు. ఖాళీ గుంతలో గింజలు పడితే, అవి 4 అయితే ఆవు అంటారు. అది ఆవైపు వారికి అదనపు లాభం.

6. చెడుగుడు : కబడ్డీ అన్న పేరుతో ఇది ఇప్పుడు క్రీడగా మారింది. ఊపిరి బిగపట్టి కూత పాడుతూ ఒక గీత గీసి ఆ గీతకు ఒకవైపు ఉన్నవారిని, కూత ఆపకుండా తాకి తిరిగి రావడం.

7. **పులిజూదం :** ఇది ఇంట్లో ఆడుకునే ఆట. రెండు పులులు, 21 మేకలతో ఆడతారు. పులులు మేకలపై నుండి దాటి, చంపుతాయి. అలా కాకుండా, దూరం నుండి గడులను నెమ్మదిగా మేకలు ఆక్రమిస్తూ వస్తాయి.

8. **వెన్నెల కుప్ప :** ఇది ఆరు బయట ఇసుకలో ఆడే ఆట. ఇసుకను కుప్పగా ఇసుకపోసి అందులో ఒక అగ్గిపుల్ల దూర్చి కుప్పగా పట్టుకోవడం. పక్కవారు ఇసుకలో ఆ పుల్లను వెతకడం.

9. **గోటి బిళ్ళ:** దీనికే చిల్లగర్ర, గూటి బిళ్ళ, గిల్లీ డండా ఇలా రకరకాల పేర్లు మూరెడు కర్రతో ఒక బెత్తెడు కర్రను గాలిలో ఎగురవేసి కొట్టడం ఓడినవారు కూత పెడుతూ బెత్తెడు కర్ర పడ్డ స్థలం నుండి ఆట మొదలు పెట్టిన చోటు వరకు కుంటుతూ రావాలి.

10. **వీరి వీరి గుమ్మడిపండు :** ఓడిన వ్యక్తి ఎదురుగా వరుసగా ఆడేవారు కూర్చుంటారు. అప్పుడు ఓడిన వ్యక్తి కళ్ళు మూసిన అమ్మ వాడి చెయ్యి ఎవరికో ఒకరివైపు చూపించి, “వీరి వీరి గుమ్మడిపండు, వీరి పేరేమి”? అంటుంది. ఆ పేరు సరిగా చెప్పాలి.

మారుతున్న జీవన విధానంలో అనువైన, మనవైన జ్ఞానపథానికి బాటవేసే జానపద ఆటలను మనం పోగొట్టుకుంటున్నాం. ఆటలకు సంబంధించి సురవరం ప్రతాపరెడ్డి ఆంధ్రుల చరిత్ర - సంస్కృతి అనే గ్రంథంలో కొంత వివరించారు. అలాగే డా॥ జి.యస్. మోహన్, డా॥ ఆర్.వి.ఎస్. సుందరం, డా॥ భట్టు రమేశ్, డా॥ గడ్డం వెంకన్న ఇంకా అనేకులు ఆటలపై కొంత కృషి చేస్తున్నారు.

మరికొన్ని ఆటల ప్రస్తావన

1. **రైలాట :** ఒక వ్యక్తి వెనుక మిగతా వారంతా అతడి అంగీ పట్టుకుంటే ముందు ఉన్న వ్యక్తి చుక్ చుక్ అంటూ పరుగెత్తడం.

2. **బస్సు ఆట :** మేడ మెట్లు ఉన్న చోట ఈ ఆట ఆడొచ్చు. ఒక పిల్లవాడు కండెక్టర్, మరొకడు డ్రైవరు, మిగతావారు ప్రయాణికులు పిల్లలలోని పరిశీలనా దృష్టికి ఆ ఆట పదును పెడుతుంది.

3. **గోటీలాట :** గాజు లేదా సీసంతో లభించే గుండ్రని గోళీలు ఇవి. ఈ గోటీ కాయలతో ఎన్నో రకాలుగా ఆడొచ్చు . వీటిలో టిక్ బమ్ ఆట ప్రసిద్ధం.

4. **తొక్కుడు బిళ్ళ:** సాధారణంగా ఆడపిల్లలు ఆడే ఆట ఇది. 7 గడులలో ఒక్కొక్కదానిని దాటుతూ చివరకు కన్నులు మూసుకొని కూడా, గడుల మధ్య గీత తొక్కకుండా దాటగలగాలి.

5. **మూడు గుంతలాట :** రెండు జట్లు ఆడే ఆట ఇది ఒకవైపు వారు తమవైపు ఉన్న 3 గుంతలలో తమ వైపు ఉన్న ఏదో ఒక గుంతలో కొన్ని సీతాఫలం గింజలు దాచి పెడతారు. వాటిని అవతల వైపు వారు వెతికి పట్టుకోవాలి. ఇవి కాకుండా చెట్ల కొమ్మలపై ఉండి ఆడే కోతికొమ్మ ఆటలు, చెట్టుకొమ్మ ఇవి ఆటలు ఏనాడో అంతరించిపోయాయి. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో మనం చెట్లెక్కడం మరచిపోతున్నాం.

ప్రకృతిలో గాలి, నీరు, నిప్పు, వెలుతురు, మట్టి అనే అయిదింటిని ఉపకరణాలుగా చేసుకొని మన ఎదుగుదలకు ఆటలుగా మలుచుకున్నాం తిరిగి ఈ సంస్కృతికి పూర్వవైభవం తెచ్చే అవసరం నేడు ఎంతైనా ఉంది.

మనం ఏమి చేయాలి :

1. చిన్నారి బాలబాలికలకు ఆటల గురించి చెప్పాలి.
2. మనం కూడా వారితో కలిసి ఆటలు ఆడాలి.
3. ఆటలను గురించి వివరంగా రాసి వాటికి పుస్తక రూపం ఇవ్వాలి.
4. పిల్లలు ఉత్సాహంతో వారిలో వారే ఆడుకోవడాన్ని ప్రోత్సహించాలి.
5. సెలవు రోజులలో పిల్లలతో ఈ ఆటలు ఆడించి ప్రోత్సాహంగా బహుమతులు ఇవ్వాలి.
6. ఆటలకు అవసరమైన చిన్న చిన్న ఉపకరణాలను తయారు చేసి ఇవ్వాలి.
7. ఆ ఉపకరణాలను పిల్లలే తయారు చేసుకునేలా ప్రోత్సహించాలి.
8. మనవైన ఈ జానపద ఆటలకు బహుముఖ ప్రచారం కలిగించాలి.

ఉపసంహారం: ఆటలు మన బహుముఖ వికాసానికి మార్గాలు. సర్వతోముఖాభివృద్ధికి సోపానాలు ఏకాగ్రత, పట్టుదలతో పాటు శారీరక, మానసిక ధృఢత్వానికి ఆటలు చేసే మేలు సాటిలేనిది. ఆటలు మనకు ఆనందంతో పాటు ఆరోగ్యాన్ని ఇస్తాయి. కనుక ప్రపంచీకరణ అనే వరదలో మన ఆటలను కొట్టుకుపోకుండా కాపాడుకుందాం. మన సంస్కృతిని కాపాడుకునే నెపంతో మనం కూడా ఆటలు ఆడుకుందాం. ఆటలు మన అభ్యున్నతికి మూలకారణం.